

**Załącznik do umowy nr 340/KL/23 z dnia 4 sierpnia 2023 r. w sprawie warunków
organizacyjno– finansowych działalności instytucji kultury
pn. Teatr im. H. Ch. Andersena w Lublinie i programu jej działania**

**Program działania instytucji kultury pn. Teatr im. H. Ch. Andersena w Lublinie
na okres pięciu sezonów artystycznych
tj. od dnia 1 września 2023 r. do dnia 31 sierpnia 2028 r.**

Krzysztof Rzączyński

SPIS TREŚCI:

I.	GŁÓWNE ZAŁOŻENIA PROGRAMOWE.....	2
II.	TO CO NIEZMIENNE	3
	Teatr o dwóch filarach	3
	Teatr, „który się wtrąca”	3
III.	DALSZY ROZWÓJ INSTYTUCJI	4
	Dział literacki	4
	Teatr w walizce	4
	Działalność warsztatowa, eventowa i performatywna	4
	Nowoczesne drogi komunikacji i promocji	5
	Pozyskiwanie dodatkowych środków	6
	Siedziba	6
IV.	INTERAKCJA	7
V.	ZESPÓŁ I ZESPOŁOWOŚĆ	7
VI.	EDUKACJA TEATRALNA	9
VII.	TEATR W PRZESTRZENI SPOŁECZNEJ, DOSTĘPNOŚĆ	10
VIII.	ZAŁOŻENIA I WYKAZ POZYCJI PREMIEROWYCH NA PIĘĆ SEZONÓW ARTYSTYCZNYCH W LATACH 2023–2028	10
	Założenia	10
	Wykaz propozycji premierowych na pięć sezonów artystycznych w latach 2023– 2028.....	10
	Sezon (1) 2023/2024	11
	Sezon (2) 2024/2025	11
	Sezon (3) 2025/2026	11
	Sezon (4) 2026/2027	11
	Sezon (5) 2027/2028	12
	Pozycje wymienne / uzupełniające	12
	Inni realizatorzy i realizatorki	12
IX.	ZAKOŃCZENIE	13

I. GŁÓWNE ZAŁOŻENIA PROGRAMOWE

Teatr im. H. Ch. Andersena w Lublinie (w dalszej części również „Teatr Andersena”, „Teatr”), którego od sześciu lat jestem Dyrektorem Naczelnym i Artystycznym oprócz głównej działalności związanej z wystawianiem spektakli, utrzymywanej na wysokim poziomie artystycznym i uznanej w całej Polsce, prowadzi bardzo dobry program edukacji, podejmuje niekonwencjonalne działania para-teatralne, ma wyróżniającą się identyfikację wizualną i nowoczesną stronę internetową, funkcjonuje intensywnie w mediach społecznościowych. Jest to zasługą nie tylko moją, ale również poprzednich dyrekcji i w ogromnym stopniu zespołu artystycznego i innych pracowników.

W ciągu ostatnich 6 lat (w tym 3 lat bieżącej kadencji) kontynuowano i rozwijano główną misję teatru, kierującą swój repertuar do dzieci. Konsekwentnie budowano również, i to z sukcesem, repertuar dla młodzieży i dorosłych. Trzeba zaznaczyć, że ostatnia kadencja przypadła na czas szczególnie trudny dla instytucji kultury, związany najpierw z pandemią Covid-19, a następnie z wojną w Ukrainie oraz kryzysem finansowym. Instytucja nasza sprostała jednak wyzwaniom i w mojej opinii optymalnie wykorzystwała możliwości pracy nad nowymi spektaklami, jak i eksploatacji już istniejących. Dokonano też wszelkich wysiłków, by trudna sytuacja w możliwie najmniejszym stopniu odbiła się na pracownikach. Ze strony związków zawodowych i innych organizacji działających na terenie Teatru, nawet w najbardziej skomplikowanych sytuacjach, spotykałem się ze zrozumieniem i otwartą postawą nastawioną na dialog i rozwiązywanie problemów.

Planowana kadencja w swoich najważniejszych zrębach będzie kontynuacją poprzednich, z wyciągnięciem jednak kolejnych wniosków. Dlatego również niniejszy program kadencyjny jest co do głównych założeń kontynuacją poprzednich, szczególnie pierwszego, konkursowego z 2017 roku, który uzyskał uznanie komisji i którego założenia były z powodzeniem wdrażane w latach 2017–2020 i z pierwszymi korektami w latach 2020-2023. W dużym stopniu powtarzam więc opis fundamentów ideowych, na jakich w dalszym ciągu opieram swoją koncepcję prowadzenia teatru. Wiele jednak kwestii i założeń repertuarowych ulegać będzie dalszym korektom, czego wyrazem jest również niniejszy dokument.

Podkreślić należy, że rok 2024 jest szczególnie w historii Teatru im. H. Ch. Andersena w Lublinie, gdyż jesienią tego roku obchodził on będzie 70-lecie swojego istnienia. W związku z tą rocznicą planuję zaproszenie na spektakl jubileuszowy oraz wydarzenia towarzyszące władz miasta i regionu oraz przedstawicieli zaprzyjaźnionych teatrów i instytucji w Lublinie i w Polsce. Będzie to okazja do zaprezentowania dorobku Teatru na przestrzeni całej jego historii, w szczególności ostatnich dziesięcioleci, a także podzielenia się doświadczeniami i podsumowania pracy z młodzieżą, szczególnie ważną dla nas i Miasta Lublin w kontekście Europejskiej Stolicy Młodzieży 2023, a także procesu aplikacyjnego do Europejskiej Stolicy Kultury 2029.

W latach 2023–2028 w propozycjach repertuarowych, podobnie jak w latach poprzednich, pojawi się dobrze skonstruowana i sprawdzona klasyka dramaturgii dziecięcej (łącznie z adaptacjami) ze znanymi lub przyciągającymi tytułami, kierowana do widowni przedszkolnej i szkolnej, a także grupy najmłodszych widzów, tzw. „najnajów”. Pojawią się też propozycje skierowane do młodzieży. Będzie to okres szczególnie, gdyż w roku 2023 Lublin jest Europejską Stolicą Młodzieży, a kolejne lata powinny z tej energii korzystać i ją twórczo rozwijać.

Nieustannie uważam, że łączność teatru z młodzieżą i dorosłymi jest kluczowa również ze względu na najmłodszą widownię. Wtedy teatr staje się prawdziwie wielopokoleniowy. Jak w poprzednich latach pozostanę wierny przekonaniu, że zadaniem teatru jest przede wszystkim reagowanie na zmieniającą się rzeczywistość i aktywny udział w dyskusji nad nurtującymi współczesnych zagadnieniami. W drugim rzędzie, choć tej roli nie deprecjonuję, jest dostarczanie rozrywki na wysokim poziomie artystycznym.

Statut Teatru im. Hansa Christiana Andersena w Lublinie¹, w rozdziale II, § 6 określa przedmiot i zakres działania Teatru w sposób następujący: „Teatr jest powołany do prowadzenia działalności artystycznej, edukacji i wychowania przez sztukę (szczególnie dzieci i młodzieży).” Należy zatem podkreślić, że jeśli chodzi o misję jest to formuła szeroka, nie ograniczająca się do określonej formy, teatru lalkowego, czy też dramatycznego, a także nie wykluczająca działalności skierowanej do osób dorosłych. Takie zobowiązanie wobec statutu w ostatnich kadencjach realizowałem i zobowiązuję się realizować nadal. Będę więc w dalszym ciągu zwracał uwagę na korzystanie z bogatej tradycji teatru lalkowego, co nie będzie oznaczało rezygnacji z ciekawych i inspirujących projektów w żywym lub mieszanym planie. Teatr formy pozostanie tradycyjnym wyróżnikiem Teatru Andersena, jednak formuła teatru dramatycznego skierowanego, w szczególności do dzieci i młodzieży, również będzie miała na tej scenie swoje miejsce.

II. TO CO NIEZMIENNE

Teatr o dwóch filarach

Wcześniejsze określenie formy działalności Teatru, chciałbym obrazowo przedstawić w sposób następujący. Dwa filary, na których Teatr Andersena został zbudowany na przestrzeni swojej historii to: teatr lalki (formy) animowanej przez aktora i teatr żywego planu, coraz mocniej w ostatnich dziesięcioleciach dochodzących do głosu. Oba filary mieszczą się w zakresie działalności określonym przez statut i dają duże możliwości poszukiwań artystycznych.

Podkreślam ten aspekt dlatego, że tradycyjne podziały dziś, w latach dwudziestych XXI wieku, nie wystarczają. Zarówno formuły tradycyjnego teatru lalkowego, jak i tradycyjnego teatru dramatycznego nie wystarczają. Będę zatem kontynuował nacisk na eksplorowanie przez reżyserów wyobraźni teatralnej najszerzej rozumianej; na korzystanie z bogatej tradycji polskiego teatru lalkowego, ale też na korzystanie ze środków teatru dramatycznego.

Duża rola narracyjności i dramaturgii. Będę w dalszym ciągu kładł nacisk na dobrze skonstruowany scenariusz, na którego etapie łatwo wychwycić mielizny i zawczasu uniknąć ich w gotowym przedstawieniu.

Teatr angażujący wszystkie zmysły, który fizycznie oddziałuje na widza. Angażuje go poprzez swoją dotykliwość, interaktywność, możliwość przekroczenia rampy. Doświadczenia ostatnich lat pokazują wyraźnie, że właśnie taki teatr jest jedną z najtrudniejszych do zastąpienia dziedzin sztuki i jego przekaz on-line sprawdza się w bardzo ograniczonym zakresie. Powrót widzów po pandemii właśnie do teatrów a niekoniecznie kin, najlepiej o tym świadczy.

Teatr, „który się wtrąca”

Teatr będzie dalej stawiał pytania, pobudzał do dyskusji, niezależnie od tego, do jakiego widza będzie kierowany przekaz. Stojąc na gruncie etyki i wartości humanistycznych, z poszanowaniem dla tradycji chrześcijańskiej, judaistycznej, innych religii, a także z poszanowaniem dla wrażliwości osób niepodzielających tych światopoglądów, z poszanowaniem dla osób należących do wszelkich mniejszości, czy w jakikolwiek sposób wykluczanych, czy też izolowanych - będzie więc „teatrem, który się wtrąca”², zadaje trudne pytania, stawia widza w nieoczywistej sytuacji – nie po to, by burzyć, ale by łączyć, lepiej zrozumieć, bądź pozostać w nieustannym poszukiwaniu. Wynika to z mojego przekonania, że teatr powinien nie tylko odpowiadać potrzebom kulturalnym mieszkańców, ale również takie potrzeby kreować, otwierać na dyskusję, zaszczepiać chęć dalszych poszukiwań, ciągle

---

¹ Statut Teatru im. Hansa Chrystiana Andersena w Lublinie – załącznik do uchwały nr 371/XXIII/2000 Rady Miejskiej w Lublinie z dnia 27 kwietnia 2000 r. w sprawie nadania statutu instytucji kultury pn. Teatr im. H. Ch. Andersena w Lublinie z późn. zm.

² Slogan Teatru Powszechnego im. Zbigniewa Hübnera w Warszawie.

„zahaczać” i „zaczepiać” nigdy nie unikając dyskusji.

Dlatego z jednej strony oprzemy się na sprawdzonych dramatach i adaptacjach, należących do klasyki dramaturgii dziecięcej, kontynuując budowanie kanonu Teatru Andersena, a z drugiej strony eksplorować będziemy nowe obszary i teksty dramatyczne, otwierając się na zderzenie ich ze sobą, a także na nieoczywiste inspiracje.

Duży nacisk będą kładł w dalszym ciągu na interakcję z dziećmi i na twórcze czerpanie z tego kontaktu, ale też na podtrzymywanie i rozwijanie programu warsztatów dla dzieci i dorosłych. Planuję zatem dalej rozwijać dział edukacji teatralnej.

Jeśli chodzi o kanały komunikacji z widzami oraz media społecznościowe – sfinalizowane i wprowadzone w życie zostały prace nad nowymi drogami dotarcia do widzów, nową stroną internetową oraz sprzedażą i są w tej chwili wystarczającym narzędziem zapewniającym sprawną komunikację i obrót. Jednak wraz z osobą odpowiedzialną za promocję będziemy stale monitorować pojawiające się potrzeby i odpowiednio reagować.

III. DALSZY ROZWÓJ INSTYTUCJI

Dział literacki

Stworzenie działu literackiego, planowane, jednak z przyczyn finansowych niezrealizowane wcześniej, celowe będzie szczególnie w kontekście planów nowej siedziby Teatru i dwóch scen, które będą mogły funkcjonować równolegle. Taki dział to nie tylko pomoc dla dyrektora artystycznego w pracy nad repertuarem, ale także budowanie warunków do dyskusji, pisanie o literaturze i dramaturgii, istotny czynnik wzbogacenia życia kulturalnego miasta.

Zadaniem dyrektora we współpracy z przyszłym działem literackim będzie jeszcze bardziej efektywne poszukiwanie tekstów ważnych i poruszających, tekstów aktualnych, ale też takich, które odwołują się do tradycji, jak również i takich, które mają potencjał komercyjny. Rozwijana we współpracy z działem literackim będzie świetnie sprawdzająca się dotychczas formuła spotkań warsztatowych wokół spektakli, które tym bardziej będą miały charakter twórczy.

Teatr w walizce

Chciałbym, żeby Teatr kontynuował docieranie tam, skąd publiczność jeszcze sama do niego nie przyjeżdża: małe ośrodki w regionie, których mieszkańcy nie mają łatwego dostępu do kultury, ale także szpitale, hospicja i ośrodki opieki. Planujemy rozwijanie niedawno nawiązanej relacji z Lubelskim Hospicjum dla Dzieci im. Małego Księcia w kierunku konkretnych działań, mianowicie spektakli dla chorych dzieci u nas w siedzibie, a także wyjazdowymi, walizkowymi spektaklami, które jesteśmy w stanie grać w każdej przestrzeni.

Działalność warsztatowa, eventowa i performatywna

Uważam, że w ciągu ostatnich 6 lat wzmocniony został charakter artystyczny Teatru w jego nurcie eksperymentalnym poprzez m.in. takie przedstawienia jak „Hamlet–hmlt”, „Podwójne życie Weroniki”, „Historia Naturalna, czyli o niezwykłych żyjątkach”, „Alicja w Krainie Czarów”. Drogą do tego celu było też rozwijanie się zespołu poprzez program warsztatów. Choć ze względów ekonomicznych cykl warsztatów został zawieszony, planuję jednak powrót do niego, jeśli tylko pozwolą na to środki.

Teatr jest środowiskiem wszechstronnie utalentowanych ludzi, którzy mają możliwości twórcze i mogą aktywnie reagować na zmieniającą się rzeczywistość, wyzwania chwili. Miasto z kolei jest dynamicznym inspirującym organizmem. Dlatego chciałbym, żeby teatr i jego szeroko pojęty zespół miał dalej szansę zaistnieć twórczo w wielu wydarzeniach związanych z miastem, jego historią, festiwalami, a także programami ministerialnymi. Przykładami bardzo udanych przedsięwzięć z tego zakresu w ostatnich latach były m.in. zrealizowane projekty: „**Dzień dobry, jestem...**” („Lato w Teatrze” - program Instytutu Teatralnego im. Zbigniewa Raszewskiego

finansowany ze środków Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego, 2022 r.); „**Wilk i Trzy Świnki oraz leśniczy co strzeże dziczy**” - spektakl objazdowy (program „Kultura dostępna” finansowany ze środków Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego, 2021 r.); „**Mój Dom to...**” - partnerstwo z Centrum Spotkania Kultur w Lublinie (Bardzo Młoda Kultura, Narodowe Centrum Kultury; 2021); „**Labirynt czułości**” (Instytutu Teatralnego, Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego, 2021); „**Spacerownik Teatralny, Gdzie mieszka Teatr**” - współpraca z Instytutem Teatralnym, 2021; Teatroteka Andersena (Kultura w sieci, Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego 2020); „**Przestrzenie Sztuki Teatr**” – prezentacja spektakli – partnerstwo z Centrum Kultury w Lublinie 2019-2021. W bieżącym roku realizujemy aż 8 projektów w ramach programów Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego oraz Instytutu Teatralnego, m.in. „Lato w teatrze”, „Młodzieżowa Scena Andersena”, Etno Polska (spektakle wyjazdowe „Pyzą na polskich drózkach”), Teatr Polska i Kultura Dostępna (prezentacje spektaklu „Drzewo Życzeń”).

Nowoczesne drogi komunikacji i promocji

Strona internetowa i media społecznościowe, jak wspomniałem, są już nowoczesną platformą komunikacji i wiedzy o Teatrze Andersena, a także szerzej – o całym środowisku, w jakim funkcjonuje. Oparta na niektórych dotychczasowych założeniach graficznych, „kontencie” i identyfikacji wizualnej, będzie dalej rozwijana, by z czasem stworzyć możliwość wirtualnej podróży po Teatrze, niezależnie od aktualnych fizycznych jego lokalizacji. Planujemy digitalizację części zbiorów archiwalnych i udostępnienia ich na stronie internetowej Teatru. Docelowo chcemy stworzyć możliwości nie tylko poruszania się po aktualnościach (przejrzysty, prosty układ nawigacyjny), ale i podróż w czasie, wirtualne archiwum teatralne, źródło wiedzy o historii teatru, baza linków do artykułów i materiałów filmowych związanych z tematyką. Aby to zrealizować potrzebujemy środków zewnętrznych i o takie teatr w dalszym ciągu będzie się ubiegał. W przyszłości na stronie powinny znajdować się ciekawe teksty związane z inicjatywami artystycznymi w kraju i na świecie, bliskimi Teatrowi Andersena, redagowane przez dział literacki. Bieżąca redakcja strony, jej stałe rozszerzanie i praca nad jak najlepszym jej kształtem i formą komunikacji, będzie jednym z priorytetów związanych z prezentacją Teatru na zewnątrz.

Oprócz nowej, stale aktualizowanej platformy internetowej, kontynuowana i intensyfikowana będzie obecność Teatru w mediach społecznościowych, takich jak facebook, instagram, twitter, kanał YouTube, a także innych cieszących się popularnością szczególnie wśród młodzieży (co będzie również stale monitorowane).

Poza tradycyjnymi kanałami promocji teatru (profesjonalny plakat, nowoczesna grafika materiałów promocyjnych i inna dotychczasowa aktywność na tym polu) wciąż będziemy poszukiwać nowych dróg pozyskania widza, łącznie z promocją Teatru poza Lublinem. Trzeba jednak zaznaczyć, że już w tej chwili frekwencja jest rekordowa od czasu początku działalności Teatru Andersena w budynku CSK i margines lepszego wypełnienia widowni jest już bardzo mały.

Kontynuowana będzie dalej oferta dla wycieczek szkolnych, które mogą łączyć wizytę w Teatrze Andersena z innymi propozycjami, jakie oferuje Lublin. Z ofertą tą teatr dociera nie tylko do miast i ośrodków regionu, ale też do dużych miast w niedalekiej odległości od Lublina, jak Zamość, Chełm, Warszawa, Radom, Siedlce.

Istnienie Teatru w przestrzeni miasta, polski i przestrzeni wirtualnej wymaga aktywnej i kreatywnej pracy działu promocji i taką będziemy się starali zapewnić. Podkreślam słowo „kreatywnej”, dlatego, że tradycyjne kanały dotarcia do widzów coraz gorzej się sprawdzają, a nacisk powinien być kładziony na formy innowacyjne, poprzez odważne ich modyfikowanie i stałe wzbudzanie zainteresowania.

Pozyskiwanie dodatkowych środków

Podobnie jak w latach poprzednich Teatr będzie starał się pozyskiwać dodatkowe środki celowe zarówno od Organizatora, jak i podmiotów zewnętrznych. Będą to środki z programów m.in. Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Unii Europejskiej, konkursów grantowych, od osób fizycznych i firm. Od kilku lat głównym sponsorem Teatru jest Lubelski Węgiel Bogdanka S.A. Planujemy dalszą współpracę z tym podmiotem oraz rozszerzanie wzajemnych korzyści tego partnerstwa, szczególnie wobec projektów zmian proekologicznych spółki.

Inne działania polepszające wskaźniki finansowej działalności teatru to w szczególności: koprodukcje z innymi instytucjami kultury; organizacja występów zewnętrznych Teatru.

Siedziba

Teatr działa w budynku Centrum Spotkania Kultur w Lublinie na podstawie umowy o współpracy instytucji.

Budowa nowej siedziby Teatru po zaakceptowaniu przez Organizatora projektu wstępnego, jest w fazie projektów szczegółowych.

Priorytety z punktu widzenia Teatru w czasie dalszych prac są następujące:

- a) Możliwie największa uniwersalność przestrzeni scenicznej/widowni. Chodzi o możliwości adaptacji i zmian przestrzeni gry oraz układu widownia – scena tak, by możliwe było zarówno konwencjonalne, jak i niekonwencjonalne organizowanie scenografii i ustawiania różnych relacji przestrzennych widownia – scena. Budynek powinien dawać możliwość ukształtowania przestrzeni na potrzeby tradycyjnie zainscenizowanych spektakli teatru formy, z parawanem włącznie.
- b) Zapewnienie dobrych warunków oświetleniowych i akustycznych, dostosowanie do potrzeb teatru całego wyposażenia technicznego. W tym celu zaproponuję dalsze zamawianie w porozumieniu z Miastem ekspertyz niezależnych fachowców branżowych.
- c) Zagwarantowanie przyjaznej i przestronnej przestrzeni dla widzów. Wiąże się to ściśle z całą koncepcją teatru jako „domu” dla widzów, jako ich miejsca. W przestrzeni dla widzów powinno znaleźć się bezpieczne i atrakcyjne miejsce dla najmłodszych, a także miejsce na kawiarenkę połączoną ze sklepem z teatraliami, księgarnią, kącikiem do słuchania i czytania, częścią ekspozycyjną. (Być może przestrzeń wewnętrzna będzie mogła płynnie przechodzić w rodzaj ogródka zewnętrznego.) W teatralnym foyer będzie można organizować także działania performatywne, monodramy, czytania sztuk, wystawy tematyczne, instalacje.
- d) Integracja różnych elementów wizualno-dekoracyjnych budynku z charakterem teatru. Budynek wraz ze stroną internetową oraz całą identyfikacją wizualną, a także w połączeniu ze współpracującymi innymi podmiotami – powinien stanowić spójną całość.
- e) Otwarcie budynku na dzielnicę, w której się znajduje i integracja z nią pomimo możliwej pozornej „obcości”. Jestem przekonany, że każdy nowy bądź adaptowany budynek i każda nowa instytucja powinna wrosnąć w swe najbliższe otoczenie i zyskać jak najlepsze sąsiedzkie relacje. Wiąże się to bezpośrednio z kulturą „małych ojczyzn”, gdzie nie tylko miasto, ale również dzielnica ma swoje istotne i kulturotwórcze znaczenie.³ W tym kontekście szczególnie ważna będzie współpraca ze skomunikowanymi z teatrem biblioteką i filią domu kultury.
- f) Już teraz, w ramach wkładu Teatru Andersena w prace aplikacyjne dot. Europejskiej Stolicy Kultury 2029, zaplanowaliśmy stworzenie ogólnoeuropejskiego **Festiwalu Eksperymenty**, pod auspicjami Miasta Lublin i Teatru Andersena w nowej siedzibie, którego główną ideą będzie wspieranie kreatywności młodzieży i stymulowanie tego procesu. Festiwal ma być platformą wymiany doświadczeń zarówno artystycznych grup

---

³ Jednym z pomysłów na „poznanie się” jest zorganizowanie przez teatr np. potańcówki sąsiedzkiej dla rodziców i dzieci.

młodzieżowych, jak i profesjonalnych zespołów zajmujących się tematyką młodzieży i włączających młodzież w ten proces pomiędzy krajami Unii Europejskiej oraz regionami. Ma stać się młodzieżową wizytówką Lublina w ścisłym powiązaniu z Teatrem im. H. Ch. Andersena, a w perspektywie lat, ważnym wydarzeniem o takim charakterze w Europie.

W najbliższej perspektywie natomiast należy kontynuować działania związane z dalszym rozwojem relacji i szukaniem nowych możliwości w ramach umowy o współpracy z Centrum Spotkania Kultur w Lublinie i wyciąganiu jak najwięcej profitów z tej lokalizacji. Jak wspominałem wielokrotnie, przejściowy dom, to również dom i intensywny czas artystyczny, który przejdzie do historii, tak jak okres pierwotnej lokalizacji Teatru na Starym Mieście. Dlatego udomawianie przestrzeni w CSK już nastąpiło i będzie kontynuowane. A w najbardziej podstawowym sensie teatr zawsze jest tam, gdzie jest zespół i ludzie.

IV. INTERAKCJA

Często wyobrażenie dorosłych o tym, co jest interesujące dla dzieci jest mylne. Dlatego w świat i perspektywę dziecka trzeba zanurzać się świadomie, cofając do własnych doświadczeń, obserwując dzieci, prowadząc z nimi dialog⁴, a także pogłębiając wiedzę psychologiczną. Dzieci i młodzież bywają bezwzględne w ocenach, ale także wrażliwe i otwarte na świat, dzięki temu posiadają ogromne możliwości artystyczne. Uczą patrzeć na nowo na różne sprawy, podważać utwierdzone przekonania, pochopne sądy. Dzieci świetnie radzą sobie z metaforą i abstrakcją, w myśleniu często nie używają logiki tak jak dorośli, myślą symbolicznie. To pozwala na dużo większą wolność i kreatywność teatralną, pozwala od podstaw redefiniować różne zjawiska i tematy⁵.

Duży nacisk od 2017 roku kładziemy na interakcję z dziećmi i młodzieżą oraz na twórcze czerpanie z tego kontaktu. Stale przypominamy sobie hasło – traktujmy dzieci poważnie, uczmy się od nich otwartości i śmiałości twórczej, a także myślenia symbolicznego.

Stale rozwijamy i będziemy rozwijać komunikację Teatru ze szkołami i nauczycielami poprzez materiały edukacyjne i promocyjne, spotkania, warsztaty dla nauczycieli.

Teatr nadal będzie wierny widzom, których wychował i nie będzie ich tracił. To oni przyjdą z dziećmi do wciąż swojego Teatru, który od czasu do czasu będzie komunikował się właśnie z nimi, dorosłymi, poprzez spektakle dla dorosłych.

V. ZESPÓŁ I ZESPOŁOWOŚĆ

Zamierzam kontynuować nacisk na ustawiczny rozwój zawodowy zespołu aktorskiego i to nie tylko poprzez kolejne procesy pracy z ciekawymi i wymagającymi reżyserami, ale również, w ramach uzyskiwanych środków na te cele, poprzez warsztaty doskonalące technikę, otwierające na ciągłe poszukiwania i eksperyment. Takie warsztaty dla zespołu przed pandemią były organizowane (prowadzący: Małgorzata Lipmann, Weronika Pelczyńska, Katarzyna Sitarz), jednak w ostatnim okresie, z racji ograniczeń finansowych, nie byliśmy w stanie ich kontynuować. Jednak w planach, przy korzystniejszej perspektywie finansowej, czekają warsztaty z Katarzyną Gorczycą, Agnieszką Greinert oraz Dudą Paivą. Być może takie warsztaty będą miały szerszą formułę, a ze względów praktycznych i finansowych będą kierowane do szerszego środowiska

---

⁴ Teatr dzieci niekoniecznie musi podobać się dorosłym, a szczególnie tym, którzy zagubili wrażliwość dziecka. Ci właśnie mogą się z teatru dzieci czegoś nauczyć i coś odzyskać.

⁵ Do myślenia symbolicznego u dziecka – odkrycia psychologii współczesnej – odwoływali się artyści reformatorzy polskiego teatru lalek po 1956 roku, m.in. Jan Dorman (twórca Teatru Dzieci Zagłębia), Leokadia Serafinowicz (Teatr Lalki i Aktora „Marcinek” w Poznaniu), Jan Wilkowski (wybitny lalkarz i reżyser).

aktorskiego miasta i regionu, jednak teatr będzie ich inicjatorem i gospodarzem. Zależy mi na utrzymaniu w zespole stałego rozwoju, niezależnie od wieku i doświadczenia poszczególnych aktorów. Jestem przekonany, że dobry współczesny zespół teatralny to taki, który się wciąż rozwija, poszukuje. Dlatego chciałbym, aby miał on szansę dalszego konfrontowania się ze środowiskiem teatralnym.

W ciągu ostatnich lat Teatr gościł na: Międzynarodowym Festiwalu Teatralnym Demoludy w Olsztynie, Mała Boska Komedia w Krakowie, Międzynarodowym Festiwalu Szekspirowskim w Gdańsku, Międzynarodowym Festiwalu Teatralna Karuzela w Łodzi, a w upływającej kadencji na Festiwalu Małych Prapremier w Wałbrzychu, Międzynarodowym Festiwalu Teatrów Ożywionej Formy MASKARADA w Rzeszowie, Festiwal Teatrów Dla Dzieci w Nowej Hucie, wystawiał także spektakle poza siedzibą. Planuję dalsze, jeszcze bardziej intensywne, zabieganie o udział w festiwalach w Polsce i za granicą, co pozwoli na kontynuowanie wymiany doświadczeń i energii z innymi zespołami.

Chciałbym również, aby zespół dalej współpracował z reżyserami poszukującymi nowych form wyrazu i komunikacji z widzem.⁶ Do takich w ostatnich bez wątpienia należeli: Magda Szpecht, Jędrzej Piaskowski, Igor Gorzkowski, Jakub Roszkowski.

Podstawy zespołowości w moim mniemaniu to: – prawo do głosu dla każdego na takim etapie twórczym, kiedy ważna jest wymiana i poszukiwanie artystyczne; – szacunek dla pracy nawet najmniej eksponowanych osób w zespole, zarówno artystycznym, technicznym, jak i administracyjnym; – rozumienie konieczności podejmowania niekiedy trudnych decyzji przez reżysera i dyrektora; – integracja w ramach najszerzej pojętego zespołu, w którym osoby odpowiedzialne za mało spektakularne działania teatru (pracownicy promocji, administracji, techniki) czują się ważną częścią całego, dobrze funkcjonującego organizmu. Tylko w takim środowisku instytucja jest w stanie skutecznie rozwijać się i podejmować ważne decyzje. Zespół zamknięty, teatr okopany w swojej twierdzy, zarozumiały – to zaprzeczenie rozwoju.

Zmieniająca się rzeczywistość stawia jednak nowe wyzwania, a stare reguły przestają być wystarczające. Dlatego wspólnie z pracownikami rozważymy zasadność wprowadzenia dodatkowych kontraktów określających zasady pracy nad danym przedstawieniem, które w sposób plastyczny i określający prawa i obowiązki wszystkich stron, zabezpieczają przed potencjalnymi konfliktami i wielokierunkowymi nadużyciami. Mamy jako instytucja w tym zakresie własne doświadczenie i nie chcemy przejmowania wprost modeli z innych teatrów, a jedynie posiłkowania się nimi. Jeśli jednak wynikiem rozmów i analiz będzie odłożenie w czasie, lub zaniechanie wprowadzenia tzw. „kontraktu”, będzie to decyzja zapadła po głębokich i demokratycznych konsultacjach. Zamierzam też kontynuować prace szkoleniowe w zakresie zapobiegania mobbingowi oraz szerzej, zapewniania najlepszych warunków pracy.

Dobry zespół, to również zespół otwarty na zewnętrzne inicjatywy i projekty, tak w aspekcie zbiorowym, jak i indywidualnym – poszczególnych jego członków. Dlatego wszelkie możliwe do pogodzenia z pracą teatru inicjatywy będą dalej wspierane, przy zastrzeżeniu pełnej komunikacji, niekonkurencyjności i pierwszeństwa interesu rodzimej instytucji nad innymi działaniami. W sytuacji braku konfliktu interesów będę sprzyjać indywidualnemu rozwojowi aktorów również poza Teatrem Andersena, wiedząc, że w dalszej perspektywie teatr będzie czerpał korzyści z takiego nieustannego „poszerzania horyzontów”.

---

⁶ Eksperyment – bez niego nie ma kreatywności i postępu; to dzięki wyobraźni i odwadze, drogą prób i błędów dochodzi się do zmiany. W lubelskiej kulturze zawsze istniał nurt poszukujący, tym bardziej teraz w obliczu dynamicznie zmieniającego się świata szczególnie ważne jest poszerzanie przestrzeni otwartych na innowacje i niekonwencjonalne formy ekspresji. (Strategia Rozwoju Kultury Lublina na lata 2013–2020, Urząd Miasta Lublin 2013, str. 10).

VI. EDUKACJA TEATRALNA

Mottem działań edukacyjnych jest formuła „teatru otwartego” jako miejsca dostępnego dla różnych grup społecznych, a także różnych form sztuki i działań edukacyjnych. Takie podejście od wielu lat się bardzo dobrze sprawdza. Program edukacyjny w Teatrze im. H. Ch. Andersena w Lublinie jest przy tym otwarty na eksperyment i związane z nim ryzyko oraz błędy, które stanowią doświadczenie w przyszłych działaniach⁷. Tylko taka formuła służyć może rzeczywistemu rozwojowi, realizacji postulatu „kultury dostępnej” i wypracowywaniu najskuteczniejszych form edukacji.

Działalność edukacyjna Teatru Andersena jest bardzo rozbudowana i może bez wątpienia służyć za przykład dla innych teatrów w Polsce. Różnorodne warsztaty dla dzieci, młodzieży i osób dorosłych cieszą się dużą popularnością, a zdobywane granty świadczą o prężnym działaniu zespołu programującego. Głównym celem Teatru na polu edukacji jest kształtowanie zarówno młodego widza i pomoc w odnalezieniu przez niego indywidualnej wrażliwości, jak i wsparcie dla nauczycieli i rodziców w rozwijaniu asortymentu narzędzi pracy z dziećmi i młodzieżą.

Chciałbym, żeby dalszy rozwój działu edukacji był wspomagany, w ramach możliwości budżetowych Teatru, m.in. poprzez zatrudnienie drugiego pracownika merytorycznego, który będzie działał pod kierunkiem dotychczasowej kierowniczki działu edukacji, mającej niemałe osiągnięcia na tym polu. Tak jak dotychczas w pracy działu edukacji włączymy zespół artystyczny, co będzie stanowić dla poszczególnych chętnych osób dodatkowe źródło dochodu. Należy bowiem pamiętać, że poza nadrzędnymi wartościami pracy edukacyjnej, stanowi ona dla instytucji źródło dodatkowych środków.

Będziemy kontynuować i rozwijać warsztaty wokół spektakli dla dzieci i młodzieży. Takie zajęcia prowadzone przez artystów, animatorów kultury, dotyczyć będą szeroko pojmowanej problematyki współczesnej i spraw ważnych dla danej grupy wiekowej, a wychodzić będą zawsze od spektaklu, poruszanych w nim zagadnień, zbudowanych napięć. Zależy mi na tym, żeby dzieci i młodzież, a szerzej – nasi widzowie – byli traktowani podmiotowo, czuli, że mają wpływ na działania teatru i taki wpływ realnie mieli.

Chciałbym kontynuować rozpoczęte w ciągu ostatnich dwóch lat programy, takie jak: „Akademia Andersena”, „Duża Akademia Andersena”, „Zakulisowe Sprawy”, „Idzie Lalkarz Światem”, „W KOLORACH CIENI” „Młodzieżowa Scena Andersena”, „Warsztaty dla nauczycieli”, ale też poszerzyć ofertę m.in. o „Muzyczną Scenę Andersena” oraz połączyć niektóre działania z repertuarową pracą teatru.

Sprawa oferty edukacyjnej skierowanej do młodzieży wymaga tu szczególnego podkreślenia, ponieważ w Polsce mamy do czynienia z ciągle niewystarczającą obecnością repertuaru skierowanego do tej grupy odbiorców. Planuję (opisane w propozycjach repertuarowych) dalsze wystawianie tekstów, które będą się cieszyć autentycznym zainteresowaniem młodzieży, ale także będą mogły być elementem wszechstronnych warsztatów i procesu edukacyjnego⁸. Poruszą one wartości moralne, obywatelskie, dotyczące interkulturowości i wielokulturowości, globalizacji kultury i aspektów lokalnych kultury, tolerancji dla inności, praw mniejszości. Podczas zajęć omawiane będą problemy związane z tolerancją i jej brakiem, włączeniem i wykluczeniem oraz wszelkimi gorącymi aspektami współczesności – również w kontekście historycznym, a także ostatnich wydarzeń związanych z wojną w Ukrainie, czy kryzysem uchodźczym. Zespół pracujący nad programem warsztatów – opartych na tematach powiązanych ze spektaklami –

---

⁷ Termin „teatr otwarty” nie jest oczywiście nowy i przywołuję nim nieformalny manifest Kantora, Grotowskiego i Szajny, a także tradycję słynnego Międzynarodowego Festiwalu Teatru Otwartego, odbywającego się we Wrocławiu w latach 1973–1979.

⁸ Edukacja kulturalna i artystyczna – kształtowanie świadomych i krytycznych odbiorców kultury, ludzi o rozwiniętej wyobraźni, wrażliwych na sztukę i aktywnych twórczo. (Strategia Rozwoju Kultury Lublina na lata 2013–2020, Urząd Miasta Lublin 2013, str. 15).

nie będzie hierarchizował czy przyjmował pozycji mentorów, ale animował dyskurs, wyczuwał jego naturalną energię, pozwalał młodym ludziom być współtwórcami wydarzenia, akceptował prawo do różnych poglądów i ich wyrażania.

Teatr, który w ciągu ostatnich trzech sezonów regularnie zapraszał młodzież z ich festiwalem „Zwierciadła” chce teraz pójść krok dalej w tej niezwykle ciekawej i twórczej relacji. Wyciągniemy też wnioski z prowadzonego przez dwa sezony warsztatu dla młodzieży „Projekt osobisty”, którego kontynuacją jest realizowany obecnie projekt „Młodzieżowa Scena Andersena”, tak by ten nurt przekształcić w stały program współpracy z młodzieżą, powiązany z działalnością repertuarową teatru.

VII. TEATR W PRZESTRZENI SPOŁECZNEJ, DOSTĘPNOŚĆ

Naszym zadaniem jest stałe zwracanie uwagi widza na aktywność społeczną, a co za tym idzie naukę dialogu, uwrażliwienie na potrzeby innych, szeroko pojętą empatię.

Teatr powinien jeszcze silniej nawiązywać do egalitarnych haseł Janusza Korczaka i najlepszych tradycji związanych z kulturą dostępną i teatrem otwartym dla wszystkich grup społecznych.

Aktywnie będziemy poszukiwać widzów również wśród dzieci rzadko odwiedzających teatry (domy dziecka, ośrodki dla uchodźców), kontynuując program tłumaczeń na język ukraiński.⁹ Również faktyczna, a nie tylko deklaracyjna dostępność teatru dla osób niesłyszących będzie naszą ambicją. Naszą ofertę będziemy nadal kierować również do dzieci z różnego typu dysfunkcjami tak fizycznymi jak i mentalnymi, zmierzając do ich integracji z innymi dziećmi. Jestem przekonany, że przepływ energii i czerpane korzyści w takim rodzaju współpracy wcale nie jest jednokierunkowy. Często teatr jako kreatywny zespół w takiej wymianie energii będzie więcej zyskiwać, niż dawać (o ile sam pokona barierę i włączy osoby z dysfunkcjami w realne działania).

VIII. ZAŁOŻENIA I WYKAZ PROPOZYCJI PREMIEROWYCH NA PIĘĆ SEZONÓW ARTYSTYCZNYCH W LATACH 2023–2028

Założenia

Zasadnicza linia Teatru kierującego przedstawienia i działania edukacyjne do młodego widza pozostanie niezmienną. Jeden spektakl w sezonie (lub jeden bardziej rozbudowany na dwa sezony) skierowany do widzów dorosłych będzie wystarczający, by zachować tę pokoleniową łączność, ale też dać płaszczyznę do poszukiwań artystycznych w obrębie teatru dla dorosłych.

Spektakle dla najmłodszej widowni (tzw. najnaje) będą stymulować dziecięce zmysły, pobudzać wyobraźnię i kreatywność, a także – co chyba jest najważniejsze – budować relacje rodzic-dziecko i wzajemne relacje między dziećmi. Będą wspólnym doświadczeniem świata. Myślę o spektaklach o otwartej strukturze, w których płynnie przechodzi się z pozycji widza do roli aktywnego uczestnika, współtworzącego to, co dzieje się na scenie. To pozwala dzieciom być nie tylko aktywnymi odbiorcami sztuki, ale również daje po prostu wiele radości.

Wykaz propozycji premierowych na pięć sezonów artystycznych w latach 2023-2028

Podkreślenia wymaga fakt, że poza spektaklami pierwszego sezonu (co do którego

---

⁹ Empatia – buduje wzajemny szacunek i relacje partnerskie, umożliwia porozumienie i spojrzenie z innej perspektywy. Jest to szczególnie ważne dla społeczności miejskiej, która na niewielkim obszarze koncentruje wiele rozbieżnych lub niezidentyfikowanych ludzkich potrzeb. Wspólne praktykowanie kultury jest doskonałym narzędziem służącym ich poznawaniu, akceptacji i kształtowaniu postaw solidarności. (Strategia Rozwoju Kultury Lublina na lata 2013–2020, Urząd Miasta Lublin 2013, str. 10).

poczynione są konkretne zobowiązania), program ten z różnych względów może ulec zmianie na skutek okoliczności, których nie sposób na dziś przewidzieć, związanych choćby z dostępnością realizatorów, prawami do tekstów, finansami teatru, czy też w wyniku bieżącej współpracy z Radą Artystyczną. Dlatego wskazywane są tu również alternatywne propozycje i alternatywne sugestie co do realizatorów, bądź pozostawione wakaty. Jednak przy tych wszystkich zastrzeżeniach jestem przekonany, że prezentowany program, przy zapewnionym finansowaniu jest realistyczny i wskazuje kierunek, w jakim podążać będzie teatr przez najbliższe pięć lat.

Sezon (1) 2023/2024

1. BESTIA część I, M. Prześluga, czytanie performatywne, reż. Dorota Abbe, planowana premiera: 16 grudnia 2023.
2. IDZIEMY PO SKARB, H. Eckert (Janosch), reż. i adaptacja Ireneusz Maciejewski, planowana premiera: 17 lutego 2024.
3. BESTIA część II, M. Prześluga, spektakl, reż. Dorota Abbe, planowana premiera: 20 kwietnia 2024. (W związku z ograniczeniami budżetowymi w roku 2023 planujemy zrealizowanie w tym roku tylko pierwszego etapu prac nad spektaklem zakończonego cyklem czytań performatywnych wraz z dyskusjami z młodzieżą. Pełną premierę zamierzamy zrealizować w nowej perspektywie budżetowej na rok 2024).

Sezon (2) 2024/2025

1. SIEDEM ŁÓŻEK MALUTKIEJ POPIELICY, S. Isern, reż. Paweł Paszta, planowana premiera wrzesień/październik 2024 (wiek: 3 do 7)
2. WYCINANKI ANDERSENA, spektakl jubileuszowy z elementami filmu na 70-lecie Teatru, planowana premiera: listopad 2024. (wiek: 7+)
3. SOLARIS, S. Lem, reż. Aga Błaszczak planowana premiera luty/marzec 2025 (wiek 14+)
4. DZIEWCZYNIKA Z KOTEM (NA PROGU), Adrianna Alksnin, reż. Krzysztof Rzączyński, planowana premiera: maj/czerwiec 2025, (8+)

Sezon (3) 2025/2026

1. TEATR BRZECHWY, J. Brzechwa, reżyseria Ela Depta; planowana premiera: wrzesień/październik 2025 (wiek 3+)
2. 20 TYSIĘCY MIL PODMORSKIEJ ŻEGLUGI, J. Verne, reż. Igor Gorzkowski; planowana premiera: grudzień 2025 (wiek 7+)
3. A NIECH TO GĘŚ KOPNIE, M. Guśniowska lub PAN LAMPA, M. Prześluga; reż. Magdalena Młynarska, premiera: luty/marzec 2026
4. MEFISTO, K. Mann; adaptacja i reż. Krzysztof Rzączyński. Planowana premiera: maj/czerwiec 2026 (16+).

Sezon (4) 2026/2027

1. JAŚ I MAŁGOSIA CZYLI ŚWIAT Z SZAFY, scenariusz i reżyseria Katarzyna Kawalec, planowana premiera: wrzesień/październik 2026 (2,5 lat – 7 lat) lub inny tytuł dla tej samej grupy wiekowej.
2. PRZYGODA W JEROZOLIMIE, Amos Oz, adaptacja i reżyseria: wakat; planowana premiera grudzień 2026, (7+)

3. PRESKOT, K. Applegate, reż. Krzysztof Rzączyński, planowana premiera: luty/marzec 2027, (wiek 7+)
4. PINOKIO, Joel Pommerat, reż. wakat; planowana premiera: maj/czerwiec 2027.

Sezon (5) 2027/2028

1. GREAT TO BE LOVED, Malina Prześluga; lub inny tytuł dla tej samej grupy wiekowej (7+); planowana premiera: październik 2027;
2. DAMROKA, Tomasz Man (wiek 7+) lub KRÓL MACIUŚ PIERWSZY CZYLI DZIECI JANUSZA KORCZAKA (wiek 7+); reż. wakat; planowana premiera: grudzień 2027
3. DEKAMERON – HISTORIE MIŁOSNE LALEK, G. Boccaccio; reż. Krzysztof Rzączyński; planowana premiera: luty/marzec 2028, (18+)
4. ANIA Z ZIELONEGO WZGÓRZA, L. Montgomery, reż. wakat; planowana premiera: maj/czerwiec 2028, (8+).

Pozycje wymienne / uzupełniające

1. PAX, S. Pennypacker
2. DZIKIE ŁABĘDZIE, H. CH. Andersen
3. MAŁY KSIĄŻĘ, A. Saint-Exupéry
4. DŻUMA, A. Camus
5. STOWARZYSZENIE UMARŁYCH POETÓW, N. H. Kleinbaum (lektura uzupełniająca kl. 4-6)
6. KOSMOS, SENS I WIARA W URWANĄ GŁOWĘ, A. Błaszczak
7. WOJNA, KTÓRA ZMIENIŁA RONDO, Romana Romanyszyn, Andriej Łesiwa
8. MÓJ CIEŃ JEST RÓŻOWY, S. Stuart
9. CONCORD FLORAL, J. Tannahill
10. LUBLIN – MAGICZNA HISTORIA MIASTA (w teatrze lalek) na podstawie LUBLIN IMAGINARIUM, T. Pietrasiewicz
11. LUBELSKA RUTKA na podstawie RUTKA J. Fabickiej
12. JEMSESSION, J. Panufnik
13. WEJDŹ NOWA, K. Kapral
14. TANGO, S. Mrożek (lektura szkolna klas 3 liceum)
15. O PSIE, KTÓRY JEŹDZIŁ KOLEJĄ, R. Pisarski (lektura kl. 4 sz. podst.)
16. DETEKTYW POZYTYWKA, G. Kasdepke (lektura klasy 1-3 sz. podst.)
17. DZIECI Z BULLERBYN, A. Lindgren (lektura klasy 1-3 sz. podst.)
18. KAPELUSZ PANI WRONY, D. Parlak (lektura klasy 1-3 sz. podst.)
19. KAJKO I KOKOSZ. SZKOŁA LATANIA J. Christa (na podstawie komiksu, lektura klasy 4-6 sz. podst.)
20. PRZYGODY TOMKA SAWYERA, M. Twain
21. OPOWIEŚĆ WIGILIJNA, K. Dickens
22. W MOIM DOMU Z PAPIERU TWORZĘ WIERSZE NA PŁOMIENIU, P. Dorin.
23. PLASTUSIOWY PAMIĘTNIK, M. Kownacka
24. NAJMNIEJSZY BAL ŚWIATA, M. Prześluga

Inni realizatorzy i realizatorki

Reżyserki i reżyserzy, poza wymienionymi wcześniej, z którymi chętnie nawiązałbym rozmowy o ich propozycjach to między innymi: Jędrzej Piaskowski, Robert Drobniuch, Marek Idzikowski, Magdalena Miklasz, Anna Wieczur-Bluszcz, Ewa Wolska, Maria Żynel, Karolina Maciejaszek ze scenografką Mariką Wojciechowską (spektakl „Rutka”), Alicja Morawska-Rubczak i Jakub

Krofta (scenografia), Sambor Dudziński, Agata Biziuk, Michał Derlatka, Paweł Aigner.

Autorki i autorzy, których utwory brane będą pod uwagę (poza wymienionymi wcześniej):
Andrzej Maleszka, Maria Wojtyzsko, Maria Boguszewicz, Sylwia Kobuszewska, Ewa Medeyska, Piotr Przybyła.

Scenografowie i scenografki, z którymi teatr chętnie nawiązałby lub kontynuował współpracę w porozumieniu z reżyserkami i reżyserami: Paweł Hubiczka, Aleksandra Starzyńska, Katarzyna Proniewska-Mazurek, Marek Zakostecki, Sebastian Chwastek, Michał Dracz, Honza Polivka.

W przypadku każdej współpracy istotne będzie dla mnie otwarte podejście zespołu teatralnego wyrażające się w akceptowaniu różnych dróg dojścia do celu w pracy reżysera z aktorem (o ile nie naruszają one zawodowych zasad etycznych i ram finansowo-organizacyjnych).

Życzyłbym sobie, żeby Teatr utrzymał w środowisku opinię otwartego na eksperyment, a jednocześnie wyznaczającego wysoką poprzeczkę dla kreatywności i wysiłku twórczego reżyserów.

Przeanalizuję z Radą Artystyczną każdorazowo kwestię niskobudżetowych debiutów reżyserskich z włączeniem opieki artystycznej jako spektakli dodatkowych bądź alternatywnych w stosunku do planowanych.

IX. ZAKOŃCZENIE

Dobry teatr dla dzieci i młodzieży jest nieustającym wyzwaniem. Ambitny pod względem artystycznym, rezonujący z zagadnieniami współczesności, poszukujący nowych rozwiązań formalnych, ale także uwrażliwiony na indywidualne postrzeganie młodych widzów, nie unifikujący, wolny od uproszczeń. Czasem też komunikujący się z dorosłymi. A z drugiej strony – teatr konkurujący z innymi ofertami pod względem komercyjnym. W niniejszym programie wyznaczam kierunek kontynuacji z poprawkami wynikającymi z doświadczeń ostatnich lat, ale także stawiam teatrowi nowe zadania, zwracając uwagę na cele, których nie udało się dotąd osiągnąć. Przede wszystkim będzie to próba dotarcia z naszym sprawdzonym i wysoko jakościowym repertuarem na szersze pole festiwalowe w Polsce i za granicą.

Niniejszy program, podobnie jak poprzednie, to tylko etap pracy. Jestem przekonany, że dobry plan, to taki, który na skutek doświadczeń jest nieustannie rozwijany i korygowany. A wszystko w poszukiwaniu optymalnej drogi do celu, której główne kierunki już w poprzednich kadencjach zostały wyznaczone i dobrze przyjęte przez lubelską i ogólnopolską publiczność. Przy czym nowe, wskazane tu cele wydają się racjonalne i możliwe do osiągnięcia.